

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу
Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України
«Про затвердження Змін до Тарифів на послуги із забезпечення
лоцманського проведення суден»

1. Мета

Проєкт наказу Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України «Про затвердження Змін до Тарифів на послуги із забезпечення лоцманського проведення суден» (далі – проєкт наказу) розроблено з метою реалізації приписів Закону України «Про морські порти України» щодо забезпечення ефективного використання гідротехнічних споруд, інших об'єктів портової інфраструктури, забезпечення фінансування безперебійної роботи лоцманської служби, збільшення пропускної спроможності українських портів і безпечного плавання.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Згідно зі статтею 21 та пунктом 4 розділу VI «Прикінцеві положення» Закону України «Про морські порти України» (далі – Закон), тарифи на спеціалізовані послуги, що надаються у морському порту суб'єктами природних монополій, та послуги, які оплачуються у складі портових зборів, підлягають державному регулюванню національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту. Тимчасово, до створення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, її функції та повноваження, визначені цим Законом, виконує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах морського і річкового транспорту.

До Переліку спеціалізованих послуг, що надаються у морському порту суб'єктами природних монополій, які підлягають державному регулюванню, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 червня 2013 р. № 405, включено зокрема і забезпечення лоцманського проведення.

На виконання зазначених приписів нормативно-правових актів наказом Міністерства інфраструктури України від 03 грудня 2013 р. № 965, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 18 грудня 2013 року за № 2138/24670, затверджено Тарифи на послуги із забезпечення лоцманського

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000662432009F5CAD00
Дійсний з 06.12.2022 0:00:00 по 05.12.2024 23:59:59

Міністерство розвитку громад, територій
та інфраструктури України

9351/46/14-23 від 09.10.2023

проведення суден (далі – Тарифи), зареєстровані у Міністерстві юстиції України за тим самим номером.

На сьогодні, зважаючи на проведення російською федерацією збройної агресії проти України, логістику вантажоперевезень України значною мірою порушено. Тому, кожний можливий шлях перевезення вантажів є вкрай важливим для економіки України, що працює в умовах воєнного стану. Тому, для забезпечення економічної стабільності нагальною є потреба в налагодженні нормальної роботи портової інфраструктури.

На сьогодні значно зросли витрати державного підприємства «Адміністрація морських портів України» (ДП «АМПУ»), на яке покладено завдання утримання та забезпечення ефективного використання гідротехнічних споруд, інших об'єктів портової інфраструктури відповідно до статті 15 Закону. Основними чинниками, що спричиняють зростання витрат є:

- подорожчання енергоносіїв, палива;
- часткова окупація морської інфраструктури;
- постійні обстріли працюючої інфраструктури.

Таким чином, для покращення функціонування портової інфраструктури існує нагальна потреба збільшити доходи ДП «АМПУ».

Із зазначеною метою доцільним є підвищити на 20 відсотків установлені Тарифами ставки лоцманського збору в морських портах Ізмаїл, Рені, Усть-Дунайськ, а також плату за затримку лоцмана на судні.

Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 р. № 1273 внесено зміни до меж акваторії морського порту Ізмаїл, якими до акваторії порту включено частину річки Дунай (Кілійське гирло) від 97 кілометра до Чорного моря.

При цьому, відповідно до Тарифів, лоцманський збір справляється за різними ставками за зовнішньопортове та внутрішньопортове проведення. Відповідно, виникає ситуація, коли за лоцманське проведення суден до 97 кілометра Дунаю лоцманський збір має справлятися за нижчою ставкою за внутрішньопортове проведення.

Нижче наведено ряд прикладів ціни лоцманського проведення для суден закордонного плавання під час заходження до морського порту Ізмаїл при справлянні лоцманського збору за ставками для зовнішньопортового проведення у порівнянні з внутрішньопортовим проведенням:

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000662432009F5CAD00
Дійсний з 06.12.2022 0:00:00 по 05.12.2024 23:59:59

Міністерство розвитку громад, територій
та інфраструктури України

9351/46/14-23 від 09.10.2023

Об'єм судна, куб. м	Ділянка (від/до)	Кількість миль / операцій	Ставка, дол. США за 1 куб. м об'єму судна	Вид лоцманського проведення	Розрахунок, дол. США
5000	Чорне море – 82 км р. Дунай	47 миль	0,0017	зовнішньопортове	399,50
		1 операція	0,0103	внутрішньопортове	51,50
7676	Чорне море – 87 км р. Дунай	49 миль	0,0017	зовнішньопортове	639,41
		1 операція	0,0103	внутрішньопортове	79,06
13868	Чорне море – 96 км р. Дунай	54 миль	0,0017	зовнішньопортове	1 273,08
		1 операція	0,0103	внутрішньопортове	142,84

Як вбачається з вищенаведеної таблиці, виручка при справлянні лоцманського збору за ставками для внутрішньопортового проведення значно менше в порівнянні із зовнішньопортовим проведенням. У залежності від об'єму судна, ділянки, кількості миль та ставки зменшення може становити від 7,8 до 8,9 разів.

Аналогічна ситуація може скластися, якщо в майбутньому буде прийнято рішення про включення до акваторій морських портів ділянок річок Південного Бугу або Дніпра.

Таке зниження стягуваного лоцманського збору призведе до суттєвого зменшення виручки ДП «АМПУ» та, відповідно, платежів до Державного бюджету.

Для запобігання цьому слід унести зміни до Тарифів, якими передбачити справляння лоцманського збору за ставками для зовнішньопортового проведення в межах портових акваторій за лоцманське проведення до/з морських портів / морських терміналів та причалів, розташованих на річках Дунай, Південний Буг, Дніпро.

Також, як убачається з аналізу, проведеного ДП «АМПУ», при лоцманському проведенні судна в морський порт Ізмаїл каналом Дунай – Чорне море в порівнянні із Сулінським каналом, середній час лоцманського проведення (роботи лоцмана) в 2 рази більший, відстань лоцманського проведення в 2,35 рази довша, а вартість лоцманського проведення в 1,5 дешевша.

Нижче наведено приклад розрахунку ціни лоцманського проведення для суден закордонного плавання під час заходження (вхід / вихід) до морських портів Ізмаїл, Рені каналом Дунай – Чорне море на баровій частині гирла Новостамбульське (Бистре) у порівнянні з Сулінським каналом (Румунія):

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000662432009F5CAD00
Дійсний з 06.12.2022 0:00:00 по 05.12.2024 23:59:59

Міністерство розвитку громад, територій
та інфраструктури України

9351/46/14-23 від 09.10.2023

Порт	Канал входу / виходу до / з порту	Ділянка (від/до)	Середній час лоцманського проведення, годин	Кількість миль	Ставка, дол. США за 1 куб. м об'єму судна	Розрахунок (у залежності від об'єму судна), дол. США		
						об'єм судна 5000 куб. м	об'єм судна 7676 куб. м	об'єм судна 13868 куб. м
Ізмаїл	канал Дунай – Чорне море (Україна)	Чорне море – 82 км р. Дунай	8	47	0,0017	399,50	613,31	1 108,05
		82 км р. Дунай – Чорне море	8	47	0,0017	399,50	613,31	1 108,05
		ВСЬОГО за суднозахід в порт (вхід/вихід)				799,00	1 226,62	2 216,10
	Сулінський канал (Румунія)	Чатал – 82 км р. Дунай	4	20	0,0060	600,00	921,12	1 664,16
		82 км р. Дунай – Чатал	4	20	0,0060	600,00	921,12	1 664,16
		ВСЬОГО за суднозахід в порт (вхід/вихід)				1 200,00	1 842,24	3 328,32
Рені	канал Дунай – Чорне море (Україна)	Чорне море – МП Рені	26	86	0,0017	731,00	1 122,23	2 027,50
		МП Рені – Чорне море	26	86	0,0017	731,00	1 122,23	2 027,50
		ВСЬОГО за суднозахід в порт (вхід/вихід)				1 462,00	2 244,46	4 055,00
	Сулінський канал (Румунія)	Чатал – МП Рені	4	20	0,0060	600,00	921,12	1 664,16
		МП Рені – Чатал	4	20	0,0060	600,00	921,12	1 664,16
		ВСЬОГО за суднозахід в порт (вхід/вихід)				1 200,00	1 842,24	3 328,32

Таким чином, при здійсненні суднозаходження в морський порт Рені каналом Дунай – Чорне море в порівнянні з Сулінським каналом, хоча вартість лоцманського проведення в 1,22 дорожча, але при цьому середній час лоцманського проведення (роботи лоцмана) в 6,5 рази більший, а відстань лоцманського проведення в 4,3 рази довша.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000662432009F5CAD00
Дійсний з 06.12.2022 0:00:00 по 05.12.2024 23:59:59

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України

9351/46/14-23 від 09.10.2023

Тобто, при більшій зайнятості лоцмана під час здійснення суднозаходження в морські порти Ізмаїл, Рені каналом Дунай – Чорне море в порівнянні з Сулінським каналом як по часу так и по відстані, вартість лоцманського проведення по порту Ізмаїл дешевша, а по порту Рені несуттєво дорожча.

Слід зазначити, що ставки лоцманського збору раніше встановлювалися на рівні, який забезпечував конкурентоспроможність портів на той час. На сьогодні ці ставки є застарілими.

Тому, існує необхідність у підвищенні на 20 відсотків ставок лоцманського збору за зовнішньопортове лоцманське проведення для суден, що проходять каналом Дунай – Чорне море на баровій частині гирла Новостамбульське (Бистре).

Тобто, для вирішення порушених питань доцільно внести відповідні зміни до Тарифів.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом наказу пропонується затвердити такі зміни до Тарифів:

підвищити на 20 відсотків ставок лоцманського збору в морських портах Ізмаїл, Рені, Усть-Дунайськ (Ізмаїл і Рені в Тарифах об'єднані в позиції «Інші морські порти»);

підвищити на 20 відсотків плату за затримку лоцмана на судні;

виділити в окрему позицію морський порт Південний (на цей час у порту Південний лоцманський збір стягується за ставкою, передбаченою в позиції «Інші морські порти (причали)»). Для морського порту Південний ставка лоцманського збору залишається на попередньому рівні;

установити справляння лоцманського збору за ставками для зовнішньопортового проведення в межах портових акваторій за лоцманське проведення до/з морських портів / морських терміналів та причалів, розташованих на річках Дунай, Південний Буг, Дніпро (від 0 до 34 кілометра);

підвищити на 20 відсотків ставок лоцманського збору за зовнішньопортове лоцманське проведення для суден, що проходять каналом Дунай – Чорне море на баровій частині гирла Новостамбульське (Бистре);

замінити назву порту «Южний» на «Південний».

4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти: Господарський кодекс України;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000662432009F5CAD00
Дійсний з 06.12.2022 0:00:00 по 05.12.2024 23:59:59

Міністерство розвитку громад, територій
та інфраструктури України

9351/46/14-23 від 09.10.2023

Закон України «Про морські порти України»;

Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»;

постанова Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 р. № 1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)»;

постанова Кабінету Міністрів України від 3 червня 2013 р. № 405 «Про затвердження переліку спеціалізованих послуг, що надаються у морському порту суб'єктами природних монополій, які підлягають державному регулюванню»;

постанова Кабінету Міністрів України від 03 червня 2013 р. № 406 «Деякі питання акваторій морських портів»;

постанова Кабінету Міністрів України від 07 жовтня 2009 р. № 1208 «Про межі акваторії морського порту Ізмаїл»;

постанова Кабінету Міністрів України від 07 жовтня 2009 р. № 1234 «Про межі акваторії морського порту Рені»;

постанова Кабінету Міністрів України від 07 жовтня 2009 р. № 1274 «Про межі акваторії морського порту Усть-Дунайськ»;

наказ Міністерства інфраструктури України від 03 грудня 2013 р. № 965 «Про затвердження Тарифів на послуги із забезпечення лоцманського проведення суден», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 18 грудня 2013 р. за № 2138/24670.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту наказу не потребує фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт наказу не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально трудової сфери, прав інвалідів і не потребує погодження з уповноваженими представниками від всеукраїнських профспілок, їх об'єднань, всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців. Проєкт наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000662432009F5CAD00
Дійсний з 06.12.2022 0:00:00 по 05.12.2024 23:59:59

Міністерство розвитку громад, територій
та інфраструктури України

9351/46/14-23 від 09.10.2023

7. Оцінка відповідності

У проєкті наказу відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Громадські антикорупційна, антидискримінаційна та гендерно-правова експертизи не проводилися.

Проєкт наказу не потребує проведення цифрової експертизи, оскільки не містить положень, що можуть суперечити засадам реалізації органами влади принципів державної політики цифрового розвитку.

8. Прогноз результатів

Впровадження проєкту наказу дозволить забезпечити реалізацію приписів Закону України «Про морські порти України» щодо ефективного використання гідротехнічних споруд, інших об'єктів портової інфраструктури шляхом фінансування безперебійної роботи лоцманської служби, а також збільшення пропускнуєї спроможності українських портів і безпечне плавання.

Віце-прем'єр-міністр
з відновлення України – Міністр
розвитку громад, територій
та інфраструктури України

Олександр КУБРАКОВ

«___» _____ 2023 року

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000662432009F5CAD00
Дійсний з 06.12.2022 0:00:00 по 05.12.2024 23:59:59

Міністерство розвитку громад, територій
та інфраструктури України

9351/46/14-23 від 09.10.2023